

## IX. ORSZÁGOS FŐÉPÍTÉSZI KONFERENCIA

\* Sümeg, 2004. szeptember 8-10. \*

### AJÁNLÁSA

#### AZ ÉPÍTÉSÜGGYEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN

A Sümeg városban 2004. szeptember 8-10. között megtartott IX. Országos Főépítész Konferencia – másfél évtizeddel a rendszerváltás és a *helyi önkormányzatokról* szóló 1990. évi LXV., valamint közel hét évvel az *épített környezet alakításáról és védelméről* szóló 1997. évi LXXVIII. törvény megszületése után – a tanácskozás „vezér-témájának” feldolgozása mellett ismét foglalkozott az építés/település-ügy általános kérdéseivel, valamint a főépítészek szerepével és feladataival is. Ennek különös aktualitást ad a kormányzati (államigazgatási) struktúra küszöbön álló – egyelőre szakmai szempontból ismeretlen indíttatású és irányú – átalakulása. Noha a Konferencia résztvevői tisztában vannak azzal, hogy a változ(tat)ásokat rövid távon nincs esély szakmai (szakmapolitikai) érvekkel befolyásolni, ám meggyőződéssel vallják, hogy az alig két év múlva esedékes parlamenti, illetve helyhatósági választásokra készülve a felvetett javaslatok mérlegelhetők és az építés/település-ügy jövője szempontjából jobbító szándékú felvetésként hasznosíthatók is.

#### A Konferencia résztvevői

##### az építés/település-ügy strukturális kérdéseivel kapcsolatban

---

- indokoltnak látják egy kis létszámú, de hatékony működésre képes önálló szakminisztérium létrehozását, valamint
- az állami (kormányzati) és az önkormányzati hatáskörök arányos újraosztását;
- a településfejlesztési-, illetve településrendezési feladatokat illetően – az önkormányzatok döntési önállóságának (primátusának) megőrzése mellett – lehetségesnek tartják az állami kontroll erősítését, ugyanakkor
- az egyedi építési ügyekkel kapcsolatos döntések tekintetében elkerülhetetlennek ítélik az önkormányzatok (a helyi közösségek) számára erős és hatékony, szuverén – célszerűen előzetes – döntési hatáskörök biztosítását;

##### az építésügyi jogalkotással kapcsolatban

---

- elvárják, hogy az építésügyi jogszabályok megalkotása (illetve felülvizsgálata, módosítása és kiegészítése) során a Kormány, illetve a szakminisztérium az eddigieknél nyitottabb, a közvélemény és a szakmai szervezetek, nemkülönben a helyi önkormányzatok aktív részvételét biztosító módszereket alkalmazzon, biztosítsa a folyamatok átláthatóságát, tegye lehetővé, hogy valamennyi érintett érdekművelő véleményt nyilváníthasson a készülő tervekkel kapcsolatban, továbbá
- (mivel az építésügyi jogszabályok optimális esetben egymásra épülő, komplex rendszert alkotnak) elvárják azt is, hogy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény, valamint az arra épülő kormány- és miniszteri rendeletek felülvizsgálata, illetve a még hiányzó jogszabályok megalkotása egyetlen kodifikációs folyamat keretében történjen meg;
- szükségesnek tartják, hogy a jogszabályok előkészítése és jóváhagyás előtti egyeztetése során a szakminisztérium olyan metodikát alkalmazzon, mely a (szakma)politikai szempontok érvényesítése mellett lehetőséget ad arra, hogy a jogszabály-alkalmazók is érdekművelő részt vehessenek a folyamatban, észrevételeik és javaslataik – a gyakorlati tapasztalatokat is bemutató érvek mérlegelését követően – a joganyagba beépülhessenek.

##### a településrendezési tervekkel kapcsolatban

---

- indokoltnak és aktuálisnak látják a településrendezési tervekkel kapcsolatos jogszabályok átfogó felülvizsgálatát, ezen belül
  - a településrendezési tervek rendszerének kiegészítését (a szabályozási eszközök differenciálását),
  - a tervek minősítése (jóváhagyása) hatáskörének („önkormányzati típusú”) differenciálását, valamint
  - a tervek alkalmazása során szükségessé váló eltérések átlátható (szabályozott) keretek között történő engedélyezését és
  - a tervek esetleges módosítása során egyszerűsített eljárási szabályok alkalmazhatóságát;

### **a településrendezési tervek koncepcionális megalapozásával kapcsolatban**

- felkérjük a politikai pártokat, a helyi önkormányzati jelölteket állító szervezeteket és a független jelölteket, hogy – a helyi lakosság jogos elvárásának eleget téve – a jövőben kellő súllyal és részletességgel foglalkozzanak az épített környezet alakításával, céljaik között fogalmazzák meg és tárják a választók elé a település (illetve annak érintett része), illetve a térség elképzelt jövőjével kapcsolatos elképzeléseiket.

### **az építésügyi igazgatás struktúrájának átalakításával kapcsolatban**

- szükségesnek és aktuálisnak tartják az építésügyi igazgatás rendszerének régóta tervezett átalakítását, ezen belül
  - az elsőfokú építésügyi hatósági jogköröknek egy – az önkormányzatoktól független – centrális állami építésügyi hatósághoz telepítését abban az esetben, ha ezzel egyidejűleg
  - a települési önkormányzatok erős, önálló és ügydöntő hatásköröket kapnak az egyes építési ügyekkel kapcsolatos – az épített környezet emberhez méltó és esztétikus kialakításával összefüggő – kérdések eldöntésére.

### **a főépítési feladatokkal kapcsolatban**

- felkérjük a Kormányt, illetve a szaktárcát, hogy a jogszabályok felülvizsgálatával (célszerű módosításával) teremtsék meg az önkormányzatok érdekeltségét abban, hogy építésügyi feladataik ellátásához vegyék igénybe főépítész közreműködését, ennek során
- bátran éljenek a „főépítési jogszabály” azon rendelkezésével, mely bizonyos önkormányzati feladatok ellátásának lehetőségét (jogát) főépítész alkalmazásához, mint feltételhez kötheti, illetve
- lehetőségeikhez képest egyéb módon is nyújtsanak segítséget az önkormányzatoknak a főépítészek alkalmazását biztosító feltételek megteremtésében.

### **a főépítési munkakör gyakorlásával összefüggő aktuális kérdésekkel kapcsolatban**

- rögzítették, hogy a főépítészek tevékenysége
  - dominánsan az önkormányzatokhoz kötődő, az önkormányzati testületek és vezetők döntései előkészítését szolgáló szakmai feladat, mely
  - lényegéből fakadóan nem egyeztethető össze az építésügyi hatósági döntésekben való közvetlen (ügydöntő erejű) részvétellel,
  - az épített környezet emberhez méltó, egészséges és esztétikus alakítása, továbbá
  - a településfejlesztésben és -rendezésben, illetve az egyedi építési ügyekben résztvevők tevékenységének segítő koordinálását jelenti.
- joggal várják el az önkormányzatoktól és azok vezetőitől, hogy valamennyi építésügyi döntés előkészítésében véleményt formálhassanak, szakmai érveiket kifejtthessék függetlenül attól, hogy állásfoglalásukat a döntésre jogosultak érvényesítik-, illetve figyelembe veszik-e, avagy sem.

### **a főépítészek tervezési tevékenységével kapcsolatban**

- megerősítették az Országos Főépítési Kollégium azon állásfoglalásait, mely szerint alapvetően helyes a „főépítési jogszabály”, mely a főépítészek tervezési jogosultságának gyakorlása tekintetében a munkáltatóval kötött megállapodást tekinti mértékadónak,
- visszautasítanak minden alaptalan vádaskodást a főépítészek általános összeférhetlenségével kapcsolatban, egyben biztosítják a szakmai közvéleményt arról, hogy minden olyan esetben, amikor bármely főépítéssel kapcsolatban megalapozott kritika merül fel, úgy segítséget nyújtanak a helytelen gyakorlat felszámolásához; mindezek mellett
- elvárják, hogy a szakmai közvélemény és a jog a főépítészek aktív, alkotó részvételét megfelelő formában ismerje el és biztosítsa méltó honorálását.

### **A Konferencia résztvevői**

- ajánlják magukat a közvélemény, az önkormányzatok, valamint a szakma illetékesei számára.

Sümege, 2004. szeptember 8 -10.

a IX. Országos Főépítési Konferencia

Melléklet: az Ajánlás indoklása